

MODULE 11: Paksa: MGA NAPAPANAHONG ISYUNG LOKAL AT NASYONAL

Mabilis na Urbanisasyon, Pagkawasak ng Kalikasan at Climate Change

URBANISASYON

Ang proseso kung paano nabubuo at lumalaki ang mga bayan at lungsod dahil sa mga taong naninirahan at nagtrabaho sa mga sentral na lokasyon ay parami nang parami.-

KUMBEERSYON SA LUPA

- Ito ang pagbabago sa orihinal na anyo ng lupa upang maging handang tayuan ng mga imprastraktura, bahay at gusali at gawing komersyal.
- Bahagi ng urbanisasyon ang pagtaas ng populasyon.
- Sa pagtaas ng populasyon ay tumataas din ang mga pangangailangan ng mamamayan.

POLUSYON

- * Ang polusyon ay tumutukoy sa mga materyal sa anumang anyo na nagpaparumi, sumisira, at nagpapababa sa kalidad ng lupa, tubig, hangin, at iba pa.
- * Ang paglaki ng populasyon sa mga sentrong lugar ay nagdudulot ng pagdami ng mga taong naninirahan malapit sa mga anyong tubig na walang maayos na sistema sa pagtatapon ng basura at dumi.
- * Tinatayang 80% ng polusyon sa lawa ay mula sa mga basura ng mga residente sa paligid nito.
- * Noong 2015, maraming kompanya (mahigit 160) ang kinasuhan ng LLDA dahil sa pagdudulot ng polusyon sa tubig.
- * Noong Abril 2018, pansamantalang isinara ang Boracay para sa rehabilitasyon na maaaring tumagal ng anim na buwan o higit pa.
- * Ayon sa DENR (2016), 80% ng polusyon sa hangin sa Pilipinas ay galing sa mga sasakyan.
- * Batay sa ulat ng UNTV News mula sa DENR (2016), bumaba sa 20% ang polusyon sa hangin.
- * Noong 2013, mahigit tatlong milyong Pilipino ang nagkaroon ng sakit sa respiratoryo dahil sa polusyon sa hangin, na bumaba sa 29% noong 2014-2016.

PAGWASAK NG/SA KALIKASAN

Hindi nabibigyan nang maayos na tugon ang mga pangangailangan Urbanisasyon kaya naman naisasaalang-alang ang kalikasan. Ang dating Mapupuno at mabundok na bahagi sa iba't ibang panig ng bansa ay Nagiging patag upang tugunan ang kahingian ng lumalaking populasyon.

Mainam na tugon ang turismo sa panganailangang local at nasyonal Ngunit ang kawalan ng tamang pamamahala ay nagdudulot ng pagkawasak Ng kalikasan.

CLIMATE CHANGE

- * Ang climate change ay resulta ng pagdami at pagkaipon ng mga greenhouse gas sa atmospera.
- * Ang mga greenhouse gas ay maaaring mula sa likas na pinagmumulan o sa mga gawaing pantao.
- * Pinakamarami sa mga greenhouse gas ang nagmumula sa mga aktibidad ng tao tulad ng paggamit ng fossil fuel, deforestation, at operasyon ng mga industriya.
- * Ang pagdami ng greenhouse gas ay nagpapainit sa temperatura ng mga katubigan.
- * Ang pag-init ng katubigan ay nagreresulta sa paglakas at pagdalas ng pagbuo ng mga bagyo.
- * Ang Pilipinas ay itinuturing na isa sa mga pinakaunang maaapektuhan ng climate change dahil sa lokasyon nito.
- * Napapalibutan ang Pilipinas ng mainit na tubig na inaasahang mas iinit pa.
- * Ang bansa ay nasa kanlurang bahagi ng Karagatang Pasipiko.

AGRIKULTURAL

- Ayon sa Worldbank, kalahati ng porsyento ng nitrous oxide at methane, mga greenhouse Gas, ay mula sa pag-aagrikultura.
- Lumilikha ng direkta at di-direktang emisyon ng mga Greenhouse gas ang pag-aagrikultura
- Ang mga pinatabang lupa at dumi ng hayop ay nagdudulot ng direktang Emisyon
- Di-direktang emisyon naman ay nagdudulot ng pangangaingin, paggamit ng pataba at paggamit ng fossil fuel sa mga mekanismo at transportasyon.

TRANSPORTASYON

- Parami nang parami ang bilang ng mga sasakyan na ginagamitan ng Gasoline at petrolyo.
- Ang mga sasakyang ito ay naglalabas ng black carbon, volatile organic Compounds at carbon monoxide na nagpapainit din ng mundo.

PAGGAMIT AT PAGLIKHA NG ENERHIYA

- Ayon kay E.D Nadarev Saño ng Greenpeace, ang pangunahing dahilan ng climate change ay ang pagsunog ng fossil fuels mula sa mga coal-fired power plants.
- Natukoy ng US EPA na ang mga coal power plant ang pangunahing sanhi ng emisyon ng carbon at nagdudulot din ng methane.

- Ang pagmimina ay nagbubunga rin ng mas maraming emisyon ng greenhouse gas dahil sa paghahawan ng mga puno at kontaminasyon ng hangin.
- Ang pagsunog ng basura, mga tuyong halaman at damo ay naglalabas din ng mga greenhouse gas tulad ng methane at carbon dioxide.

MGA EPEKTO NG CLIMATE CHANGE

- √ Pagtaas ng lebel ng dagat
- √ Paginit ng temperature
- √ Malakas at madalas na bagyo at pagbaha
- √ Matinding tagtuyot na sasabayan ng El Nino
- √ Pagkakasakit ng mga tao lalo na ng mga matatanda
- √ Pagkasira ng mga sakahan
- √ Pagkasira ng mga bakawan

MGA SOLUSYON NA MAAARING ISAGAWA NG MGA MAMAMAYAN:

- √ Paggamit ng mga napapalitang enerhiya
- √ Paggamit ng malinis na enerhiya
- √ Pagsakay sa mga transportasyong pangmasa
- √ Paglalakad o paggamit ng bisekleta kung malapit lamang ang Patutunguhan
- √ Pagreresiklo ng basura

BAGYO AT BAHA

- Ang pagbuo ng ulap, ulan, hangin, at bagyo ay natural na proseso. Nangyayari ito kapag umaakyat ang mainit na tubig at nagiging gas. Ngunit dahil sa climate change, mas lumalakas at mas madalas ang mga bagyo.
- Nobyembre 3, 2013 nang mabuo ang super bagyong Yolanda na nanalasa sa kabisayaan at mga bahagi ng Luzon at Mindanao
- Noong Nobyembre 7-8, 2013, isang bagyo ang tumama sa Kabisayaan, nagdulot ng matinding baha, at kumitil sa mahigit 6,000 buhay. Ang pinsala nito ay tinatayang umabot sa US\$12.9 bilyong dolyar.

PARIS AGREEMENT

- ang kasunduang ginawa ng 179 bansa at European Union sa Paris upang tugunan ang Climate Change sa pamamagitan ng pagbibigay kontribusyon ng bawat bansa upang mapanatiling mababa sa 2 degree kung maaari ay 1.5 degree ang global na temperatura.